

aProgram 12.

UNAPREĐENJE ZDRAVLJA I PREVENCIJA FAKTORA RIZIKA ZA NASTANAK HRONIČNIH NEZARAZNIH OBOLJENJA

U okviru programskog zadatka:

UNAPREĐENJE ZDRAVLJA I PREVENCIJA FAKTORA RIZIKA ZA NASTANAK HRONIČNIH NEZARAZNIH OBOLJENJA

Zavod za javno zdravlje Sombor, u skladu sa planom, sproveo je sledeće aktivnosti:

-Na sajtu Zavoda za javno zdravlje Sombor postavljen je sadržaj edukativnog karaktera povodom Svetskog dana zdravlja 07.04.2022.

Svetski dan zdravlja, 7. april

„Naša planeta – naše zdravlje”

Наша планета, наше здравље

Очистимо ваздух, воду и храну

#за_здравље_сутра

Svetski dan zdravlja, 7. april, ove godine posvećen je očuvanju zdrave životne sredine i obeležava se pod sloganom „Naša planeta, naše zdravlje”. Vazduh, voda i hrana neophodni su za opstanak svih živih bića, a dobro zdravlje neraskidivo je povezano sa zdravom životnom sredinom. Upravo zato Svetska zdravstvena organizacija ovaj značajan datum u Kalendaru zdravlja posvećuje zdravlju naše planete.

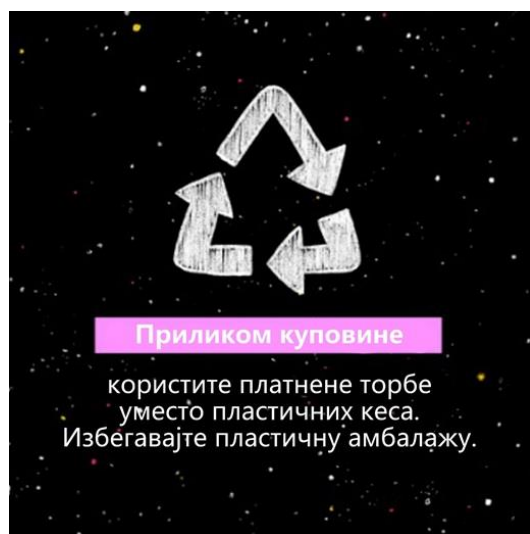
Ovogodišnja kampanja obeležava se sa ciljem podizanja svesti o uticaju zagađenja vazduha, vode i hrane na zdravlje i mogućim posledicama, kao i u cilju podsticanja na aktivnosti i mere koje treba preduzeti kako bi se očuvala životna sredina, a time i zdravlje ljudi. U skladu sa pristupom „Jedno zdravlje” koji naglašava međuzavisnost zdravlja životinja, ljudi i životne sredine, ovogodišnja kampanja promovise poruke i aktivnosti koje ilustruju uticaj na okolinu kako ponašanja pojedinaca tako i društva u celini:

Šta svako od nas može da uradi da se sačuva zdrava životna sredina?

1. Potrošnja vode se udvostručila u poslednjih 50 godina – štedimo vodu jer su njene količine na Zemlji ograničene

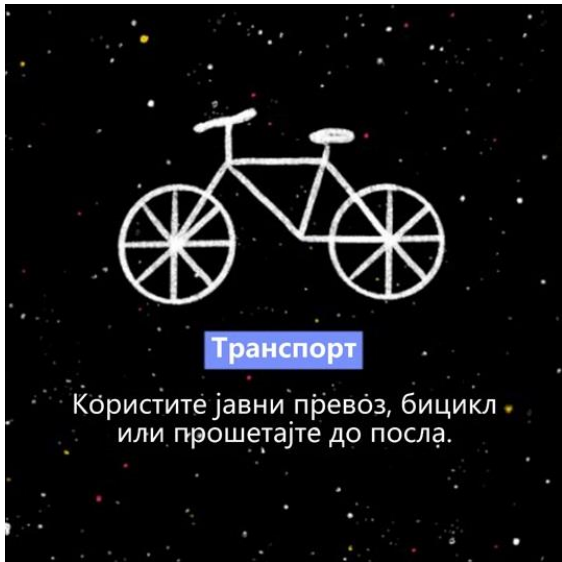
Obratite pažnju na to koliko i kako koristite vodu. Samo 2,5% od ukupne količine vode na Zemlji je slatkovodno. Većina je zaleđena ili duboko ispod površine. Mali deo koji preostaje nalazi se u rekama i jezerima i upravo tu vodu koristi za proizvodnju hrane, privredu i sve životne potrebe više od sedam milijardi ljudi. Racionalno koristite dostupnu vodu popravkom slavina koje cure, uključivanjem mašina za pranje sudova i veša tek kada se napune, povremenim zatvaranjem slavine prilikom pranja zuba, tuširanja i pranja kose, zalivanje bašte ili dvorišta u ranim jutarnjim satima (ako ima mogućnosti vodom iz bunara ili prikupljenom kišnicom).

2. Reciklažom štedimo prirodne resurse i energiju i štitimo životnu sredinu.

Svake godine se reciklažom uštedi 700.000.000 tona u emisiji ugljen-dioksida, a reciklaža jedne tone stakla smanjuje zagađenje vazduha za 20 procenata.

Reciklirajte. Prilikom kupovine obratite pažnju na oznaku na ambalaži da li može da se reciklira. Koristite staklenu umesto plastične ambalaže i platnene torbe umesto plastičnih kesa.

3. Saobraćaj predstavlja značajan izvor zagađenja vazduha.

Kada bi svako od nas samo dva puta nedeljno ostavio automobil kod kuće, emisija gasova staklene bašte u svetu bi se smanjila u proseku za 720 kg na godišnjem nivou.

Umesto automobila koristite bicikl ili javni prevoz ili prošetajte do posla ili škole ako udaljenost nije prevelika. Smanjićete zagađenost vazduha, kao i količinu buke, sagoreti kalorije i poboljšati svoje zdravlje.

4. Sagorevanjem fosilnih goriva nastaju različita hemijska jedinjenja koja višestruko zagađuju životnu sredinu i utiču na klimu i zdravlje.

Očistite filtere klima uređaja, isključite sijalicu kada vam nije neophodna, uradite izolaciju radi poboljšanja energetske efikasnosti.

5. Svake godine se poseče 600 miliona stabala kako bi se proizvelo šest triliona cigareta

Ukoliko pušite, prestanite sa ovom lošom navikom. Recite NE duvanu u svom okruženju – ne postoji bezbedan nivo izloženosti duvanskom dimu iz okoline.

Zagađenje životne sredine u brojkama

Klimatske promene u vidu porasta temperature vazduha, ekstremnih padavina i poplava su sveprisutne i manifestuju uticaj na biljni i životinjski svet, kao i na zdravlje ljudi. Rastuće temperature i poplave izazvane klimatskim promenama će dodatnih dve milijarde ljudi izložiti riziku od infekcije denga groznicom.

Devet od deset ljudi na planeti udiše zagađen vazduh. Zagađenje vazduha uzrokovano ljudskim faktorom, na primer sagorevanje fosilnih goriva poput nafte, uglja i prirodnog gasa, doprinosi degradaciji životne sredine. Od posledica zagađenja vazduha na planeti svakog minuta 13 ljudi umre od raka pluća, srčanih bolesti i moždanog udara. Zagađenje azot-dioksidom može pogoršati respiratorne bolesti, a ovo se posebno odnosi na astmu.

Širom sveta 3,6 milijardi ljudi nema bezbedne sanitarne uslove. Netretirani ljudski otpad uništava kako ekosisteme tako i zdravlje ljudi, a povrede izazvane ubodom igle od odbačenih špricera mogu izazvati hepatitis B, C i druge zarazne bolesti.

Širom sveta dve milijarde ljudi nema bezbednu pijaću vodu. Svake godine 829.000 ljudi umre od dijareje uzrokovane zagađenom vodom i lošim sanitarnim uslovima.

Od posledica upotrebe duvana svake godine umre više od osam miliona ljudi. Upotreba duvana je glavni faktor boleovanja od raka, bolesti srca, pluća.

- U sklopu obeležavanja Svetskog dana zdravlja lekari Zavoda za javno zdravlje Sombor održali su 4 predavanja u SMSŠ "Dr Ružica Rip" u Sombor u colju edukacije ciljne populacije.

- Predavanjima je prisustvovalo 128 učenika prvih razreda Srednje medicinske škole.
- Učenicima su podeljeni anketni upitnici koji su obradjeni u ZZJZ Sombor.